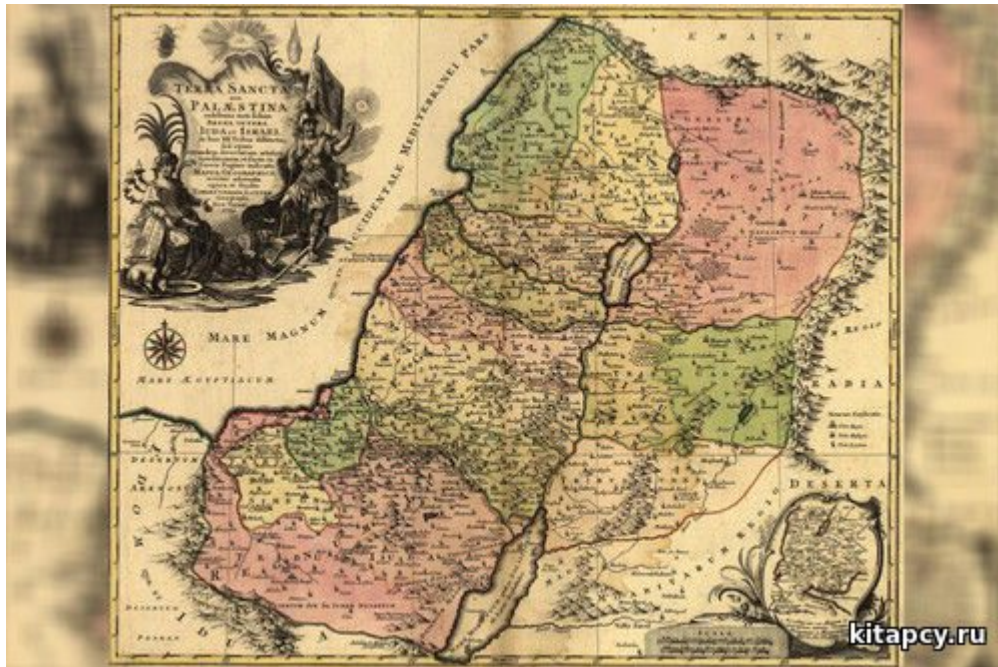

Gaza elden gitse...

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Gaza elden gitse... GAZA ELDEN GITSE...

Arzy-Mewud / Surat: Wikipedia

Gynansak-da... elimizdäki ähli faktlar Gazanyň elden gitjegine yşarat edýär.

Gazada başlan köpçülikleýin gyrgynçylyk eýýäm üç aýyny dolduryp gelýär, dünýä jemgyýetçiligini-de kem-kemden gandöküşlige öwrenişdirmäge başlady.

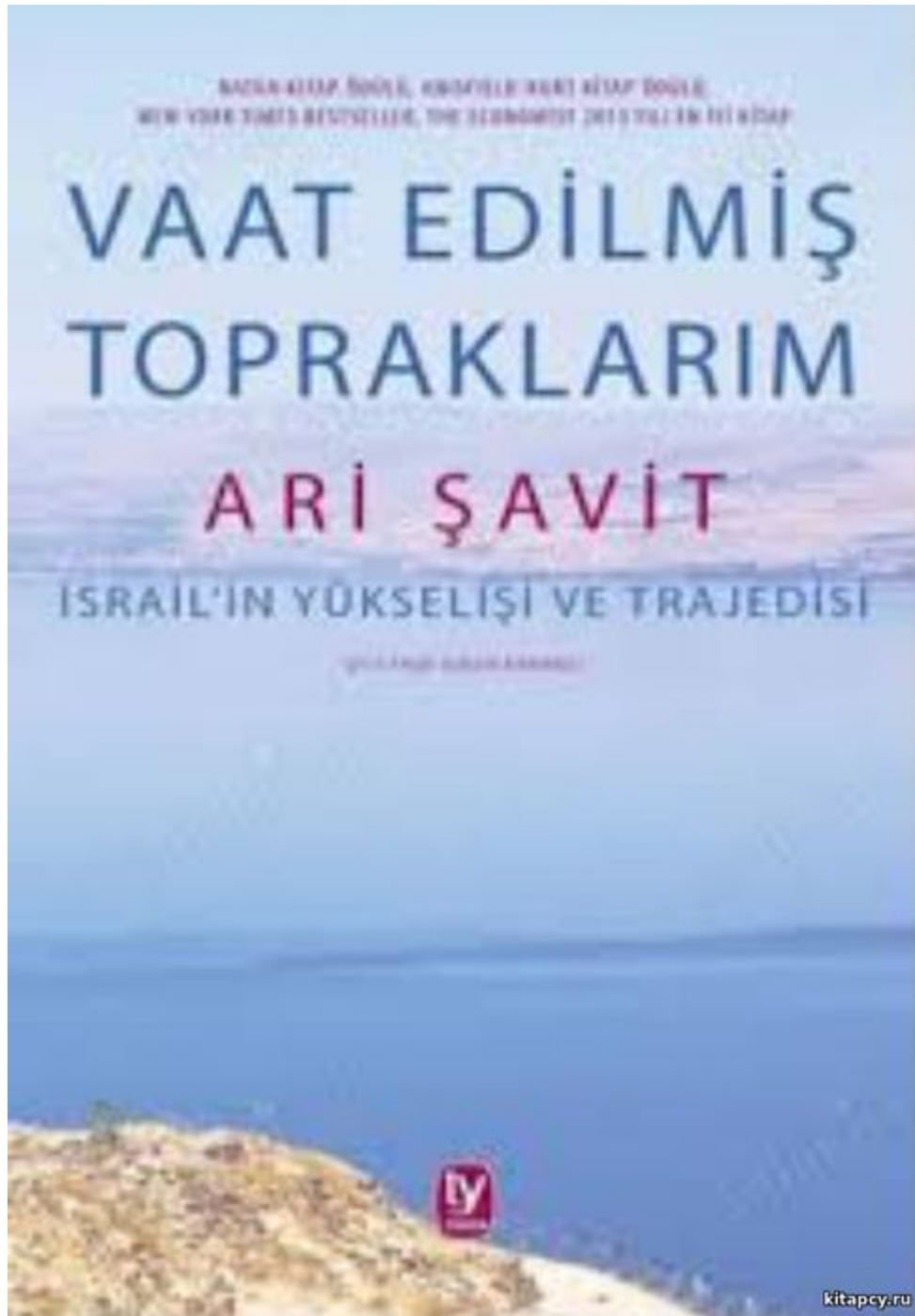
Gaza gandöküşligi indi hemmeleriň ilkibaşda gaharlanan, emma soňabaka öwrenişen, gündelik durmuşyň adaty wakalaryna öwrüldi.

Şeýle-de, ortada Ysraýyly duruzyp biljek hiç bir güýç göze ilenok. Ysraýylam Gazany öz düzümine birikdirip dynmasa, durjaga meňzänok.

Ýadyňyza salyň, oktýabr aýynyň başlarynda Gazada gyrgynçylyk başlan badyna Türkiýe, Müsür, Saud Arabystany ýaly musulman döwletler «guryýer operasiýasy gyzyň çyzygymyzdyr» diýen ýaly beýanatlary beripdiler, köpbilmişlik satýan käbir hünärmensumaklarymyzam Ysraýylyň guryýer operasiýasyna het

edip bilmejekdigini öňe sürüpdü.

Ysraýyl bolsa Günbatardan alýan doly goldawy bilen dünýä jemgyýetçiliginiň bildirýän üzlem-saplam nägileligine seretmän guryýer operasiýasyna taýýarlyk görmäge başlapdy, soňunda-da Gazä giripdi.

Yslam dünýäsiniň Ysraýyla berýän garşylygy hemişekisi ýaly howaýy sözler bilen çäklendi we hakyky herekete girişen bolmady.

Pars aýlagynyň arap ýurtlary ýaly käbir musulman ýurtlar bolsa Netanýahunyň atan haýbatyndan soň söz bilenem garşylyk bermäge

bogunlary ysmady.

Gynançly ýeri, Ysraýyl «wada berilen ýerler» maksatnamasyny wagta ýaýyp, ädimme-ädim amala aşyrýar we muňa yslam dünýäsinden hakyky manyda ýeke garşylyk berlenok.

Ýadyňyza salyň, ABŞ-nyň öňki prezidenti Donald Trampyň döwründe Ysraýylyň paýtagtyny Tel-Awiwden Ierusalime göçürme karary Stambulda geçirilen yslam konferensiýasy bilen protest edilipdi, emma bulam jöhit döwletini sägindirip bilmändi.

Yzyndan Tramp hökümeti kyrk ýyldan gowrak wagtlap okkupasiýa astyndaky Golan depelerini Ysraýylyň ýeri diýip ykrar edipdi.

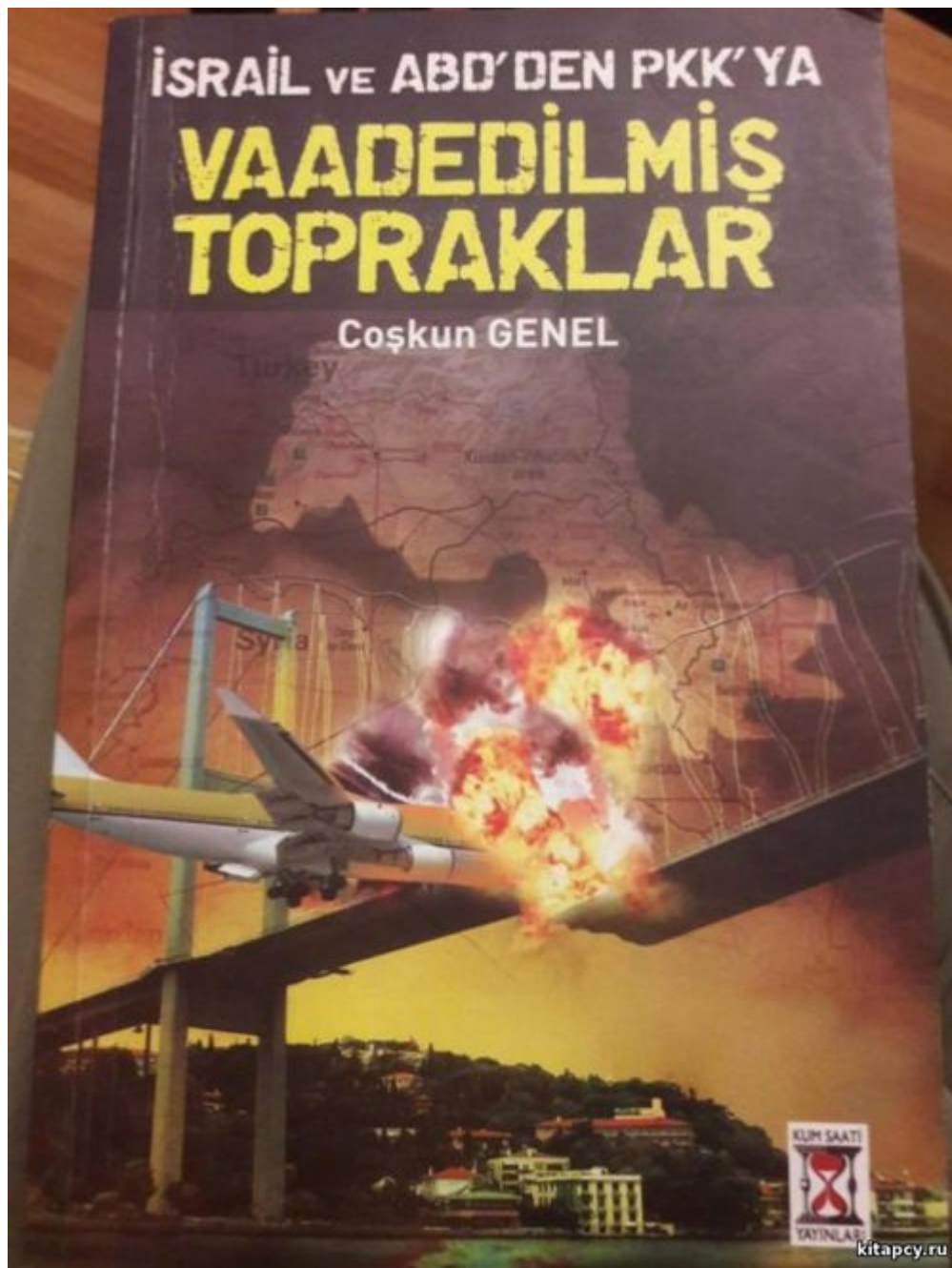
BMG Ysraýylyň we Palestinanyň çäklerini kesgitleýän 1967-nji ýylyň kararlarynu şindizem durmuşa geçirip bilenok.

Ysraýyl bolsa, BMG-nyň kararlaryna eýermekden geçen, gaýtam, dünýäniň çar künjünden üýşürýän jöhit göçegçilerini Palestinanyň ýerlerine ýerleşdirip, çäklerini durman giňeldýär.

Okkupator göçegçiler bütin dünýäniň gözüniň önünde palestinalylaryň öýlerini, ýerlerini, beýleki gozgalmasyz emläklerini zor bilen basyp alýar.

Dünýä jemgyýetçiligi Ysraýylyň bikanun işlerini ilkibaşda ýazgaranam bolsa, wagtyň geçmegi bilen öwrenişip, ahyrynda jöhit döwletiniň diýdimzorlugyna, durmuşyň hakykatyna öwrülip barýar.

Muny gowy bilýän Ysraýylam gurlan 1948-nji ýylyndan bäri bilenini edip gelýär.

Ýogsa-da, Ysraýyl belli bir wagtdan soň, aýdaly, 2024-nji ýylyň ortalarynda Gazäni düzümine birikdirse, dünýä nähili garşylyk bererkä?

Bu soraga otlukly, ýöne boş gürrüňlerden emele gelen gury galmagaldan başga hiç zadam bolmaz diýip jogap berip bileris.

Uly ýaşly raýatlary hasaba almanda-da, münlerçe bäbegiň öldürilmegine-de ses-üýnsüz durup bilýän dünýä ýer bilen ýegsan bolan ýer zolagynyň eýeleriniň çalyşmagyna sesini çykarar öýdýäňizmi?

Köp wagt bäri Beýrutda ýaşap gelýän iňlis žurnalisti Robert Fiskiň suratlandyryýan Ýakyn Gündogaryna degişli henek bar:

Ir wagtlar bir arabyň horazy ogurlanypdyr, ol «ogryny tap» diýse-de, ogly kän gyzyklanmandyr.

Biraz wagt gečensoň arabyň aty ogurlanypdyr, ogly ylgaşlap gelipdir, ol ogluna: «Horazyňy ogurlan ogryny tap» diýipdir.

Ogly: «Kaka, atymyz ogurlandy, sen horazy ogurlan ogryny tap diýýäň» diýip, gaharlanypdyr.

Ýene biraz wagtdan arabyň düýesi ogurlanypdyr, ol ylgap gelip ýakymyz habary beren ogluna: «Horazyňy ogurlan ogryny tap» diýipdir.

Kän wagt geçmänkä arabyň gyzyny alyp gaçypdyrlar, ogly ýene kakasynyň ýanyna ylgap gelipdir, ol ýene öňki sözünü gaýtalapdyr.

Ogly: «Kaka, uýamy alyp gaçdylar, namysymyzy depgilediler, sen şindizem «horazyňy ogurlan ogryny tap diýýäň» diýip gaharlanypdyr. Kakasy oňa şeýle jogap beripdir:

– *Eger ilkibaşda horazyňy ogurlan ogryny tapyp jezalandyran bolsadyň, hiç kimse atymyzy, düýämizi ogurlamaga, ahyrsoňy gyzymyzy alyp gaçmaga het edip bilmezdi.*

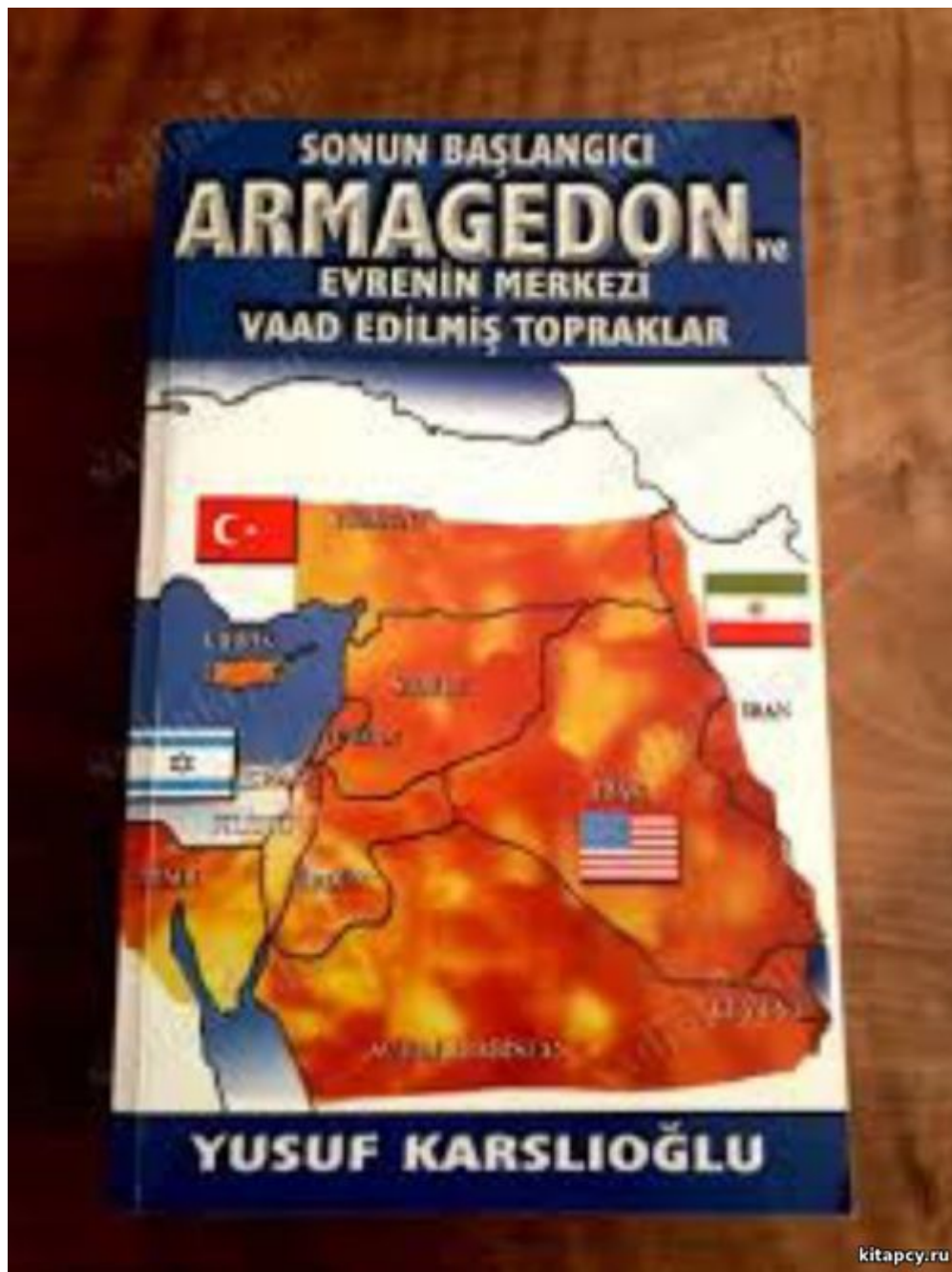
Yslam dünýäsiniň, aýratynam araplaryň ýagdaýy şuňa meňzeýär.

Soňky ýetmiş ýylda Ysraýylyň az-uçukdan başlap barha ulalan we giňelen ýer ogurlyklaryna sesini çykarmadyk (we oňa haý diýmedik) yslam dünýäsi häzir has uly howp bilen ýüzbe-ýüz.

Günbataryň goldawy bilen aždarha öwrülen Ysraýylyň Palestinany ýuwdup bolansoň, gözünü Liwanyň, Iordaniýanyň, Siriýanyň, Yragyň, ahyrynda-da Türkiýäniň ýerlerine dikjekdigi gümansyz. Sebäp Ysraýylyň arzuwlaýan «wada berlen ýerleri» şu bäş ýurduň çäklerinde ýerleşýär.

«Aý, olar ýalam bolasy yok-la» diýmäň. Çünki Ysraýyl diýlende, akan suwlar durýar, aklyňa-oýuňa sygmajak zatlar bolýar.

Beýleki ýurtlar boýunça zol-zol maglumatnamalary çap edýän, hak-hukuk bozulmalary ýazgarýan, tankyt edýän, ugur-ýol görkezýän, adam hukuklarynyň «çempiony» Günbatar Russiýanyň Ukrainada ilatly punktlary bombalamagyny «terrorçylykly akt» hasaplap ýazgaran bolýar, emma Ysraýylyň Gazada amala aşyran gyrgynçylygyna bolsa, «Ysraýylyň özüni goramaga bolan hukugy» diýip arka çykýar, jöhitlere alkyş okaýar.

BMG-nyň baş sekretaryndan başlap golliwud ýıldyzlaryna, musulman asylly amerikan senatorlaryndan dünýä belli ýazyjylara, alymlara, sungat işgärlerine çenli, kim Ysraýylyň eden-etdiligini ýazgarsa, şobada soraga çekilýär, «itden çykarylýar», zähmet şertnamalary ýatyrylýar, konsertleri, çykyşlary ýatyrylýar.

Hamana, tutynyň aňyrsynda kimdir biri ýa-da birileri wezipesi, çini, derejesi nähili bolsa bolsun, tapawudy ýok, Ysraýyly tankyt etmäge het eden islendik kişini sem etmek üçin elindäki mediýa, syýasy, ykdysady güýjüni ulanýar.

Bulam nijeme ýyl bäre aýdylyp gelinýän, aýratynam ysalam dünýäsinde uly gyzyklanma bildirilýän we ynanylýan pikiri – dünýäniň, has dogrusy Günbatar dünýäsiniň tutynyň aňyrsyndaky

jöhit kapitaly tarapyndan dolandyrylýandygy hakdaky pikiri pugtalandyrýar.

Horazy ogurlanam, atdyr düýäni ogurlanam, ahyrsoňunda gyzy alyp gaçanam – şol bir adam.

Yetmiş ýyl öň horaz ogurlap işe başlan ogry häzir goňşusynyň namysyna göz dikýär.

Şu gezegem ogry duruzylmasa, namys howp astynda diýmekdir.

Şoň üçin her etmeli-hesip etmeli, soňy näme bilen gutarýanam bolsa, ogryny duruzmaly.

Esedulla OGUZ,

Germaniýaly türkmen žurnalisti.

Sişenbe, 02.01.2024 ý. Publisistika